

SEKANS:

Yedikule Bostanları`nda
Aidiyetin Koşulları

Bostancının Gündelik Kullanımlarını
Ara-Duvarlarla Mekansallaştırmak

Proje Akışı

1. Ayarlanmış Zamanın Dışında

Gündelik ritmin kaybı

2. Yedikule'de İki Zaman

Sur ve bostan arasında aşınan ilişki

3. Açığa Çıkarmak

Bostancının mevcut izlerinden başlamak

4. Ytong Ara-Duvar

Sur ile toprak arasında gündelik zamanı tutmak

5. Neden Ytong?

Duvarın kullanıma açılması

6. Kalınlaşan Duvar

Geçiş, niş, tezgah, gölge

7. Sekans

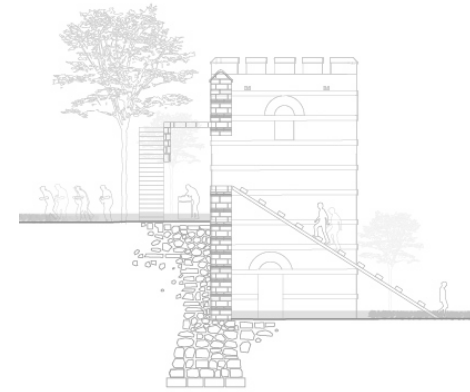
Aidiyeti kuran eylemlerin mekansal dizisi

8. Zemin ve Kaide

Toprağı kapatmadan kullanımı tanımlamak

9. Yaşayan Koruma

Suru değil, ilişkiyi sürdürmek

"...etrafınızla müsavi şartlar içinde rahat bir karşılaşma..."

-Ahmet Hamdi Tanpınar, Saatleri Ayarlama Enstitüsü

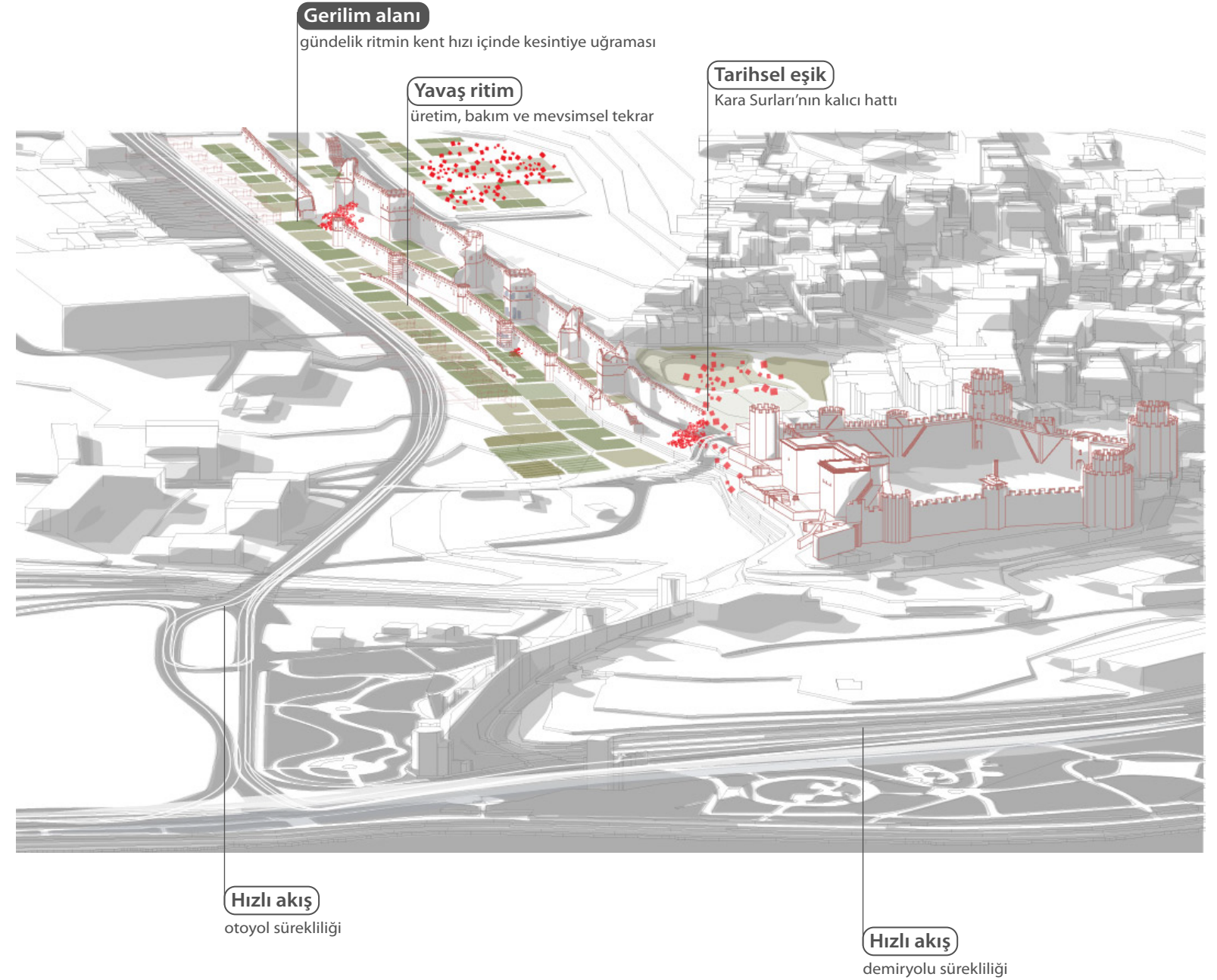
1. Ayarlanmış Zamanın Dışında:

Gündelik ritmin kaybı

Saatleri Ayarlama Enstitüsü'nde saatleri ayarlamak, gündelik hayatı ortak bir ölçüye bağlama arzusudur. Bu düzen isteği, kişisel ritimleri, yerel tekrarları ve bedensel alışkanlıkları silikleştirir. Özne kendi zamanından uzaklaştıkça, kendi yaşantısına da tam olarak yerleşemez. **Böylece kırılan şey yalnızca zamanın akışı değil, insanın dünyada kendine yer açma imkanıdır.**

Bugün bu kırılma, **hız, görünürlük ve tüketim** üzerinden örgütlenen kent ritminde yeniden belirir. Kent çoğu zaman yaşandıkça tanınan bir çevre olmaktan çıkar; yatırım değeri, temsil gücü ve yönetilebilirlik üzerinden üretilir. Bu koşullarda mekanla zamana yayılan bir ilişki kurmak zorlaşır; **aidiyet de ancak kesintili ve kırılğan bir imkan olarak kalır.**

David Spurr'un mimarlık ve edebiyat arasında işaret ettiği ortak soru, bu geçişi açar: insan dünyada nasıl yer bulur, nasıl evinde olur? **Sekans, romanın açtığı bu yerleşememe yarığını Yedikule'de yeniden okur; aidiyeti mümkün kılan maddi, zamansal ve gündelik koşulları araştırır.**

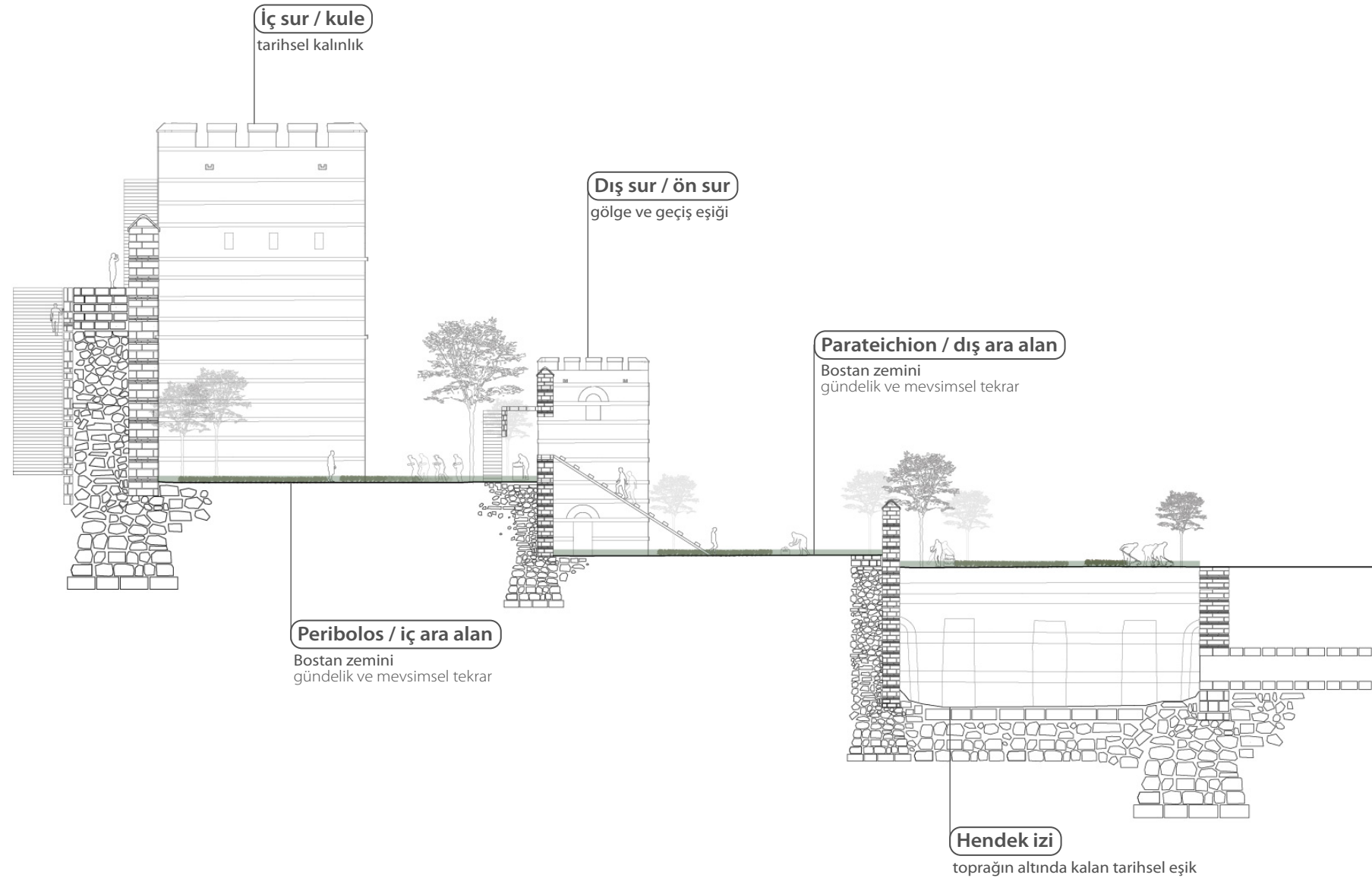
2. Yedikule'de İki Zaman:

Sur ve bostan arasında aşınan ilişki

Yedikule Bostanları'nı özgün kılan, yalnızca Kara Surları'na uzanan tarihsel geçmişi değil; bu geçmişin bugün hala üretim, bakım ve kullanım pratikleriyle birlikte çalışmasıdır. **Bostanın yatay zemini gündelik ve mevsimsel zamanı taşır: toprağı işlemek, sulamak, beklemek, hasat etmek, aynı yere yeniden dönmek. Surun dikey kütlesi ise tarihsel zamanın kalınlığını kurar.** Burada geçmiş arka planda duran bir görüntü değildir; surun gölgesi, bostancının rotaları, alet bırakma yerleri, kasa izleri ve toprağın kullanımı bugünün mekanını hala biçimlendirir.

Bugün aşınan şey tam da bu kullanım ilişkisidir. Koruma ve düzenleme süreçleri içinde kimi bostan alanlarının molozla kapanması, üretim zemininin kesintiye uğraması ve gündelik kullanım izlerinin silinmesi, sur ile bostan arasındaki bağı zayıflatır. Sur korunurken, onun gölgesinde süren bekleme, geçiş, saklama, çalışma ve iz bırakma pratikleri görünmezleşir. Böylece yalnızca bostan toprağı değil; aynı yere dönmek, aynı gölgede durmak, aynı izi kullanmak ve bedeni aynı mekansal ritme yeniden katmak gibi aidiyeti kuran ilişkiler de aşınır.

Sekans, bu aşınma noktasından başlar; aidiyetin hangi maddi, zamansal ve gündelik koşullarda kurulabildiğini ve bugün tam olarak nereden aşındığını aynı anda okumaya çalışır.

3. Açığa Çıkarmak:

Bostancının mevcut izlerinden başlamak

Tasarım, alana dışarıdan yeni bir düzen tarif etmek yerine, bostancının yıllar içinde kurduğu kullanım bilgisinden başlar. Geçişler, gölgede bekleme noktaları, alet bırakma yerleri, kasa izleri, ayıklama yüzeyleri ve toprağa geri dönüşler; **alanın görünmeyen ama gündelik işleyişi taşıyan mekansal verileri olarak ele alınır.** Bu eylemler ve izler alan ziyareti ile belgesel ve haber kayıtları ile gözlemlenmiştir.

Açığa çıkarmak, **bu izleri yalnızca görünür kılmak değil, onların yeniden kullanılabileceği bir mimari karşılık üretmektir.** Müdahale, bedene nereden geçeceğini ya da nerede duracağını söyleyen yeni bir ayarlama düzeni kurmaz; var olan eylemlerin süreklilik kazanabileceği eşikler oluşturur. Surun gölgesinde beklemek, toprağa eğilmek, kasayı bırakmak, aleti saklamak ve aynı geçişi yeniden kullanmak; önerinin yerini, aralığını ve kalınlığını belirleyen tasarım verilerine dönüşür.

Geçiş izleri

bostana giriş, patika

Bekleme / yaşama noktaları

gölge, oturma, durma

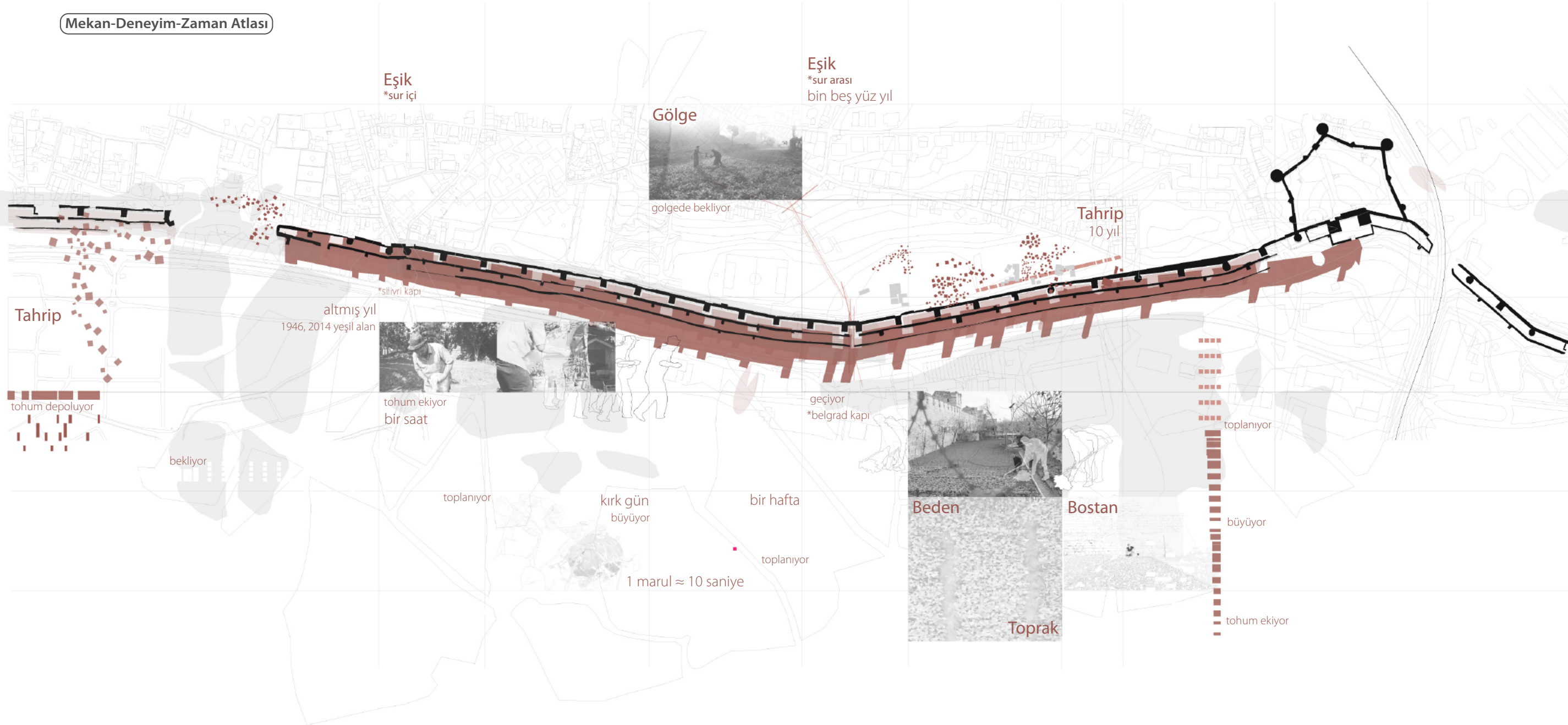
Saklama / çalışma izleri

alet, kasa, ekme, ayıklama

3. Açığa Çıkarmak

Mekan-Deneyim-Zaman Atlası

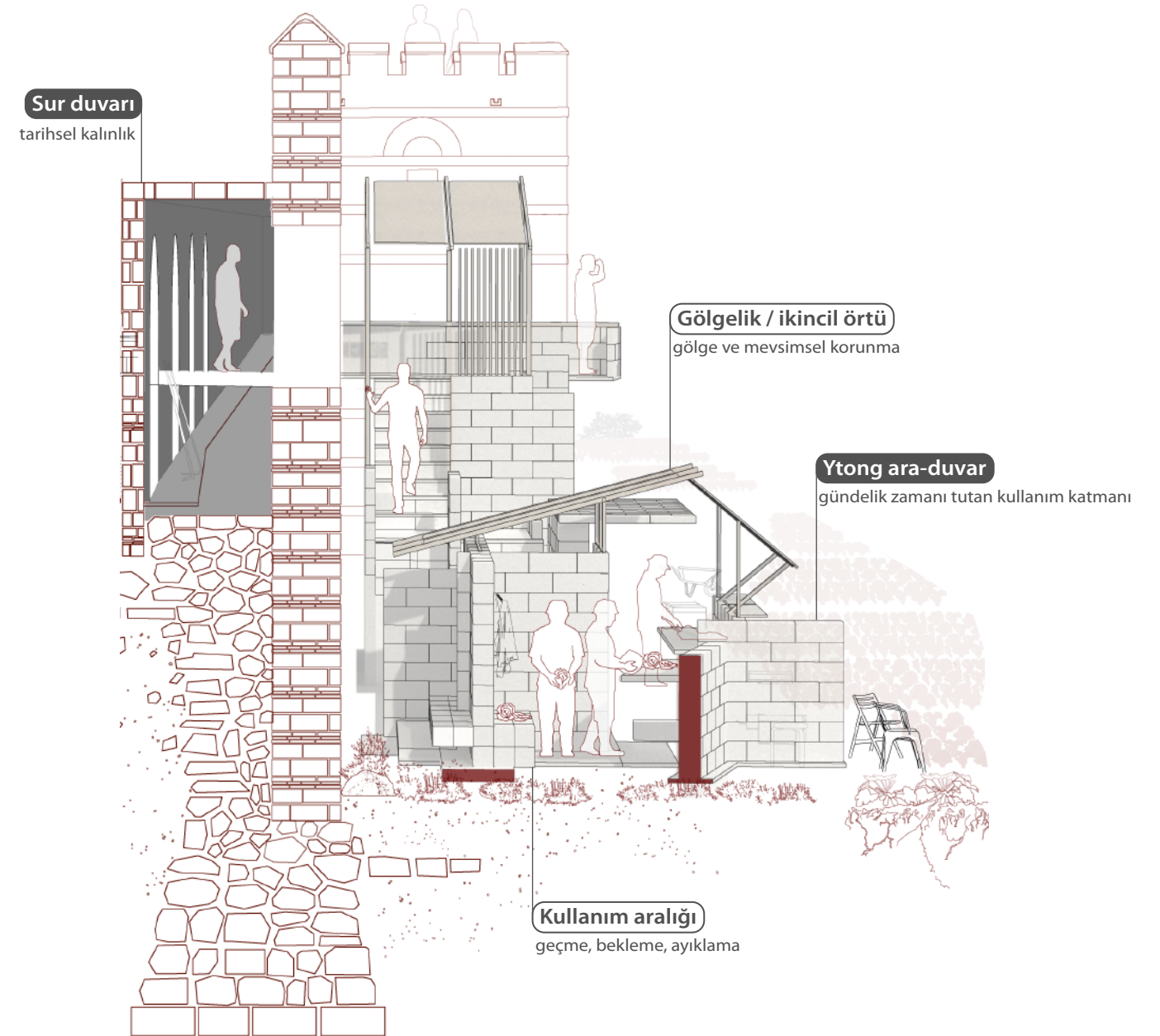

4. Ytong Ara-Duvar:

Sur ile toprak arasında gündelik zamanı tutmak

Sur ile bostan toprağı arasındaki aralık, bostancının geçme, bekleme, ayıklama, saklama ve toprağı geri dönme eylemlerinin tekrarlandığı bir kullanım hattıdır. Öneri, bu hattı dışarıdan tanımlanmış bir rota olarak değil, bu eylemlerden türeyen bir Ytong ara-duvar sistemi olarak kurar. Ara-duvar; gölgede durma, kasayı bırakma, aleti saklama, ayıklama ve aynı izi yeniden kullanma gibi gündelik pratikleri mekân-sallaştırarak açığa çıkarır.

Bu nedenle ara-duvar yalnızca yeni bir sınır değil, gündelik kullanımı taşıyan kalıcı bir mimari katmandır. Surun tarihsel kalınlığına karşılık, Ytong duvar gündelik zamanın izlerini tutar; kaybolma riski taşıyan kullanım ilişkilerini yeniden okunur ve kullanılabilir hale getirir. **Tarihi sur geçmişin kalınlığıysa, Ytong ara-duvar bostancının gündelik hayatıyla kalınlaşan bugünün duvarıdır.**

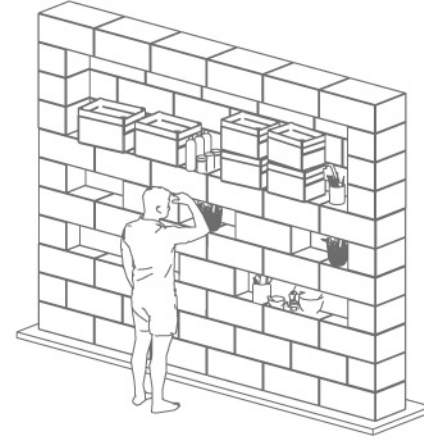

5. Neden Ytong?:

Duvarın kullanıma açılması

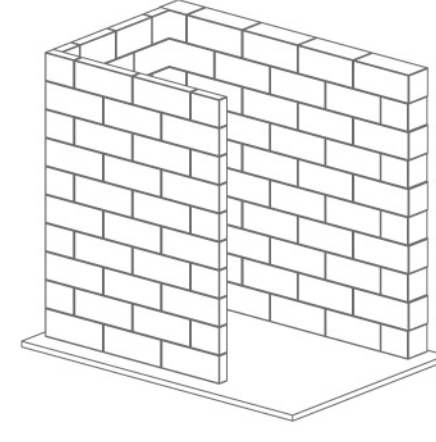
Ytong'un yenilikçi kullanımı, malzemeyi kendi doğasından koparmakta değil; onun en doğal kullanım alanı olan duvarı yalnızca ayıran ya da taşıyan bir eleman olmaktan çıkarıp gündelik emeğin izlerini tutan bir kayıt yüzeyine dönüştürmektedir. Blokların **modüler olarak örülebilmesi, kesilip boyutlandırılabilmesi ve kalınlık üretebilmesi; ara-duvarın farklı gündelik ihtiyaçlara göre çeşitlenmesini sağlar.**

Bu özellikler sayesinde Ytong duvar, geçiş yanaklarına, oturma eşiklerine, kasa bırakma yüzeylerine, ayıklama tezgâhı gövdelerine ve alet nişlerine dönüşebilir. İşlenebilir yapısı oyuk, raf, niş ve **iz bırakılabilir yüzeyler** üretmeyi mümkün kılar. Aidiyeti mümkün kılan **iz bırakmak, bırakılmış izi tanımak ve aynı kullanıma geri dönebilmek gibi koşullar, Ytong ara-duvarın malzeme ve kullanım mantığı içinde yeniden kurulur.** Hafif ama masif karakteri ise toprağa ağır bir betonarme müdahale yapmadan gölge, **korunma ve daha serin çalışma alanları** oluşturur. Ahşap elemanlar bu kalıcı duvar sistemine yalnızca çalışma yüzeyi, örtü ve hareketli gölgelik gibi ikincil kullanımlar için eklenir.

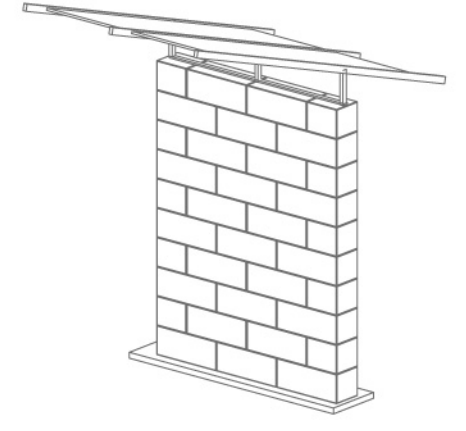
Nişli saklama duvarı

Oyulabilir yüzey

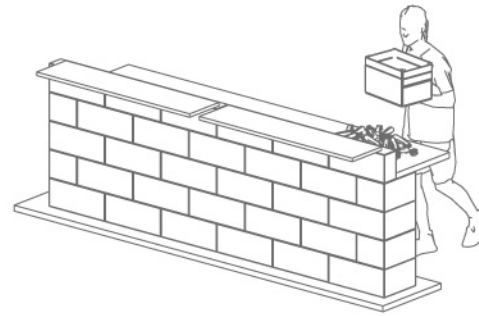
Korunaklı çalışma çekirdeği

yalıtlımlı yapısıyla serin, kapalı kullanım alanı

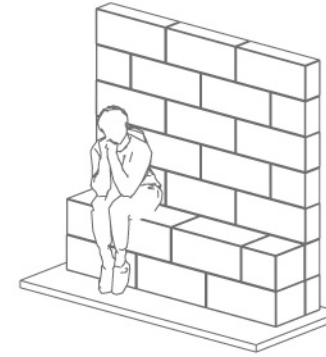
Gölge duvarı

Eklenebilir örtü

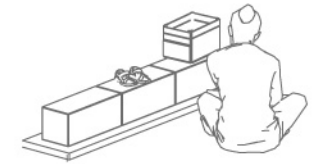
Ayıklama tezgahı

Kalınlık üretebilme

Oturma eşiği

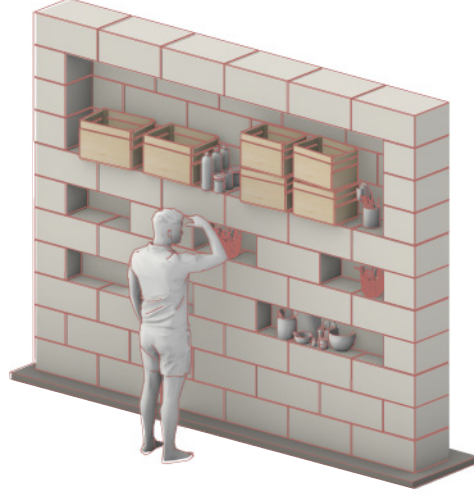
Bedensel ölçekte kalınlaşma

Alçak kullanım bandı

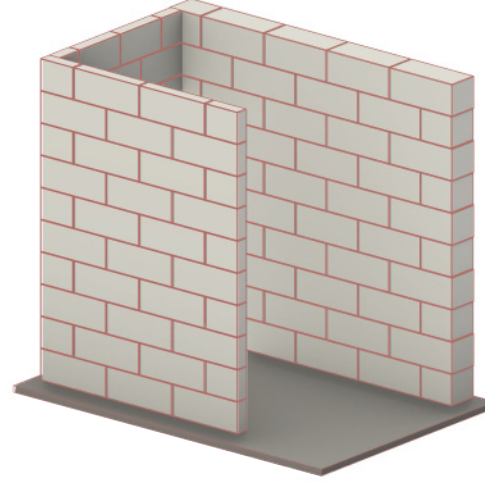
Alçalıp uzayan yüzey

6. Kalınlaşan Duvar

Duvarda iz bırakmak

alet, tohum, ip ve kasalar için
nişlenen saklama yüzeyi

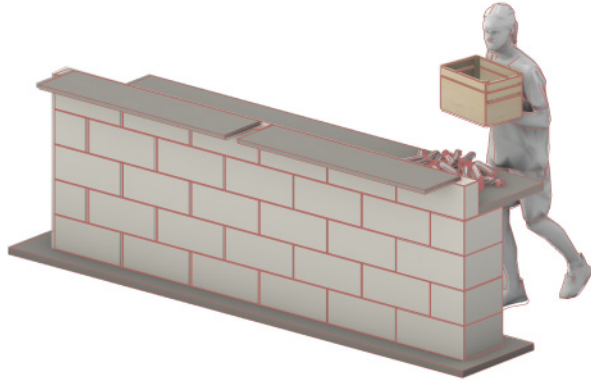
Duvarın içinde kalmak

serin hazırlık ve bekleme çekirdeği

Duvarda korunmak

güneşe karşı gölge üreten
ikincil örtü ve sırt duvarı

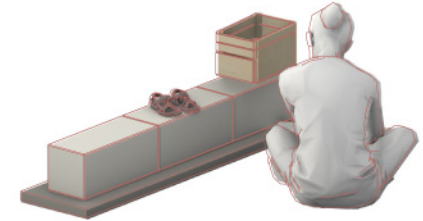
Duvarda çalışmak

ayıklama, hazırlama ve ürün koyma
için kullanılan tezgah yüzeyi

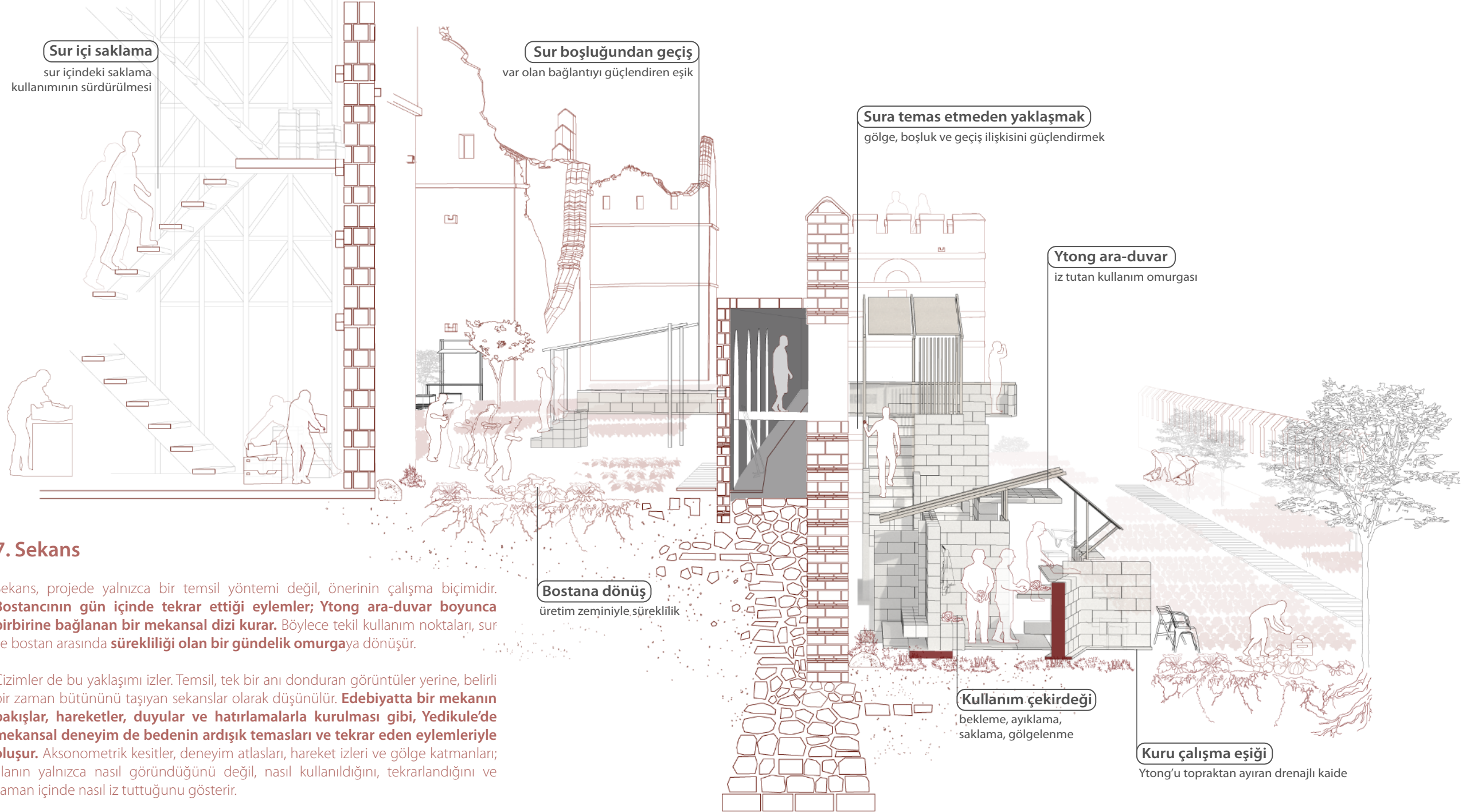
Duvarda dinlenmek

sırtını dayama, oturma ve gölgede
bekleme eşiği

Duvarda dinlenmek

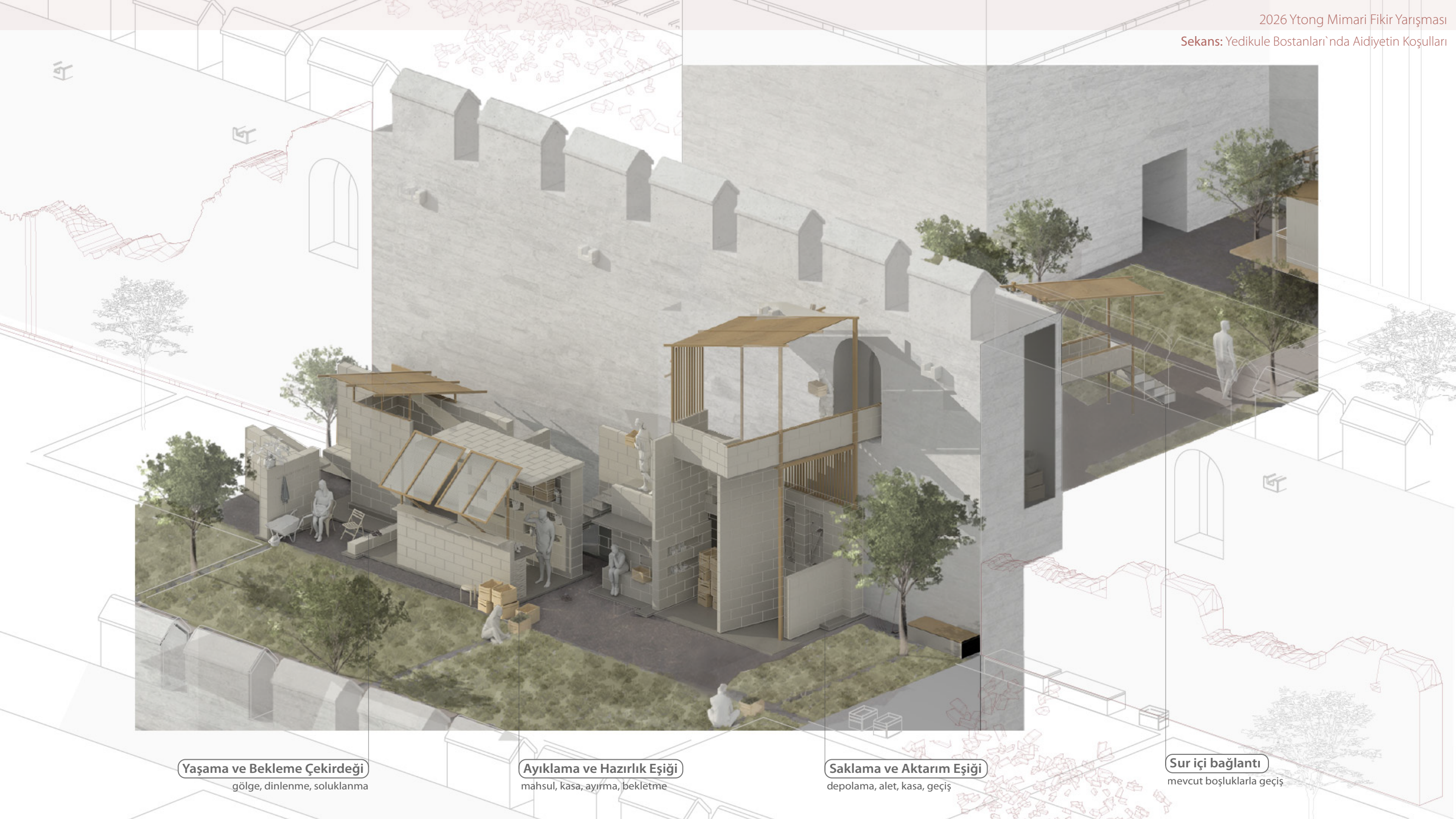
alçak yüzeyde kısa duraklama,
kasa bırakma ve toprağa geri dönüş

7. Sekans

Sekans, projede yalnızca bir temsil yöntemi değil, önerinin çalışma biçimidir. **Bostancının gün içinde tekrar ettiği eylemler; Ytong ara-duvar boyunca birbirine bağlanan bir mekansal dizi kurar.** Böylece tekil kullanım noktaları, sur ile bostan arasında **sürekliliği olan bir gündelik omurgaya dönüşür.**

Çizimler de bu yaklaşımı izler. Temsil, tek bir anı donduran görüntüler yerine, belirli bir zaman bütünü taşıyan sekanslar olarak düşünülür. **Edebiyatta bir mekanın bakışlar, hareketler, duyular ve hatırlamalarla kurulması gibi, Yedikule'de mekansal deneyim de bedenin ardışık temasları ve tekrar eden eylemleriyle oluşur.** Aksonometrik kesitler, deneyim atlasları, hareket izleri ve gölge katmanları; alanın yalnızca nasıl görüldüğünü değil, nasıl kullanıldığını, tekrarlandığını ve zaman içinde nasıl iz tuttuğunu gösterir.

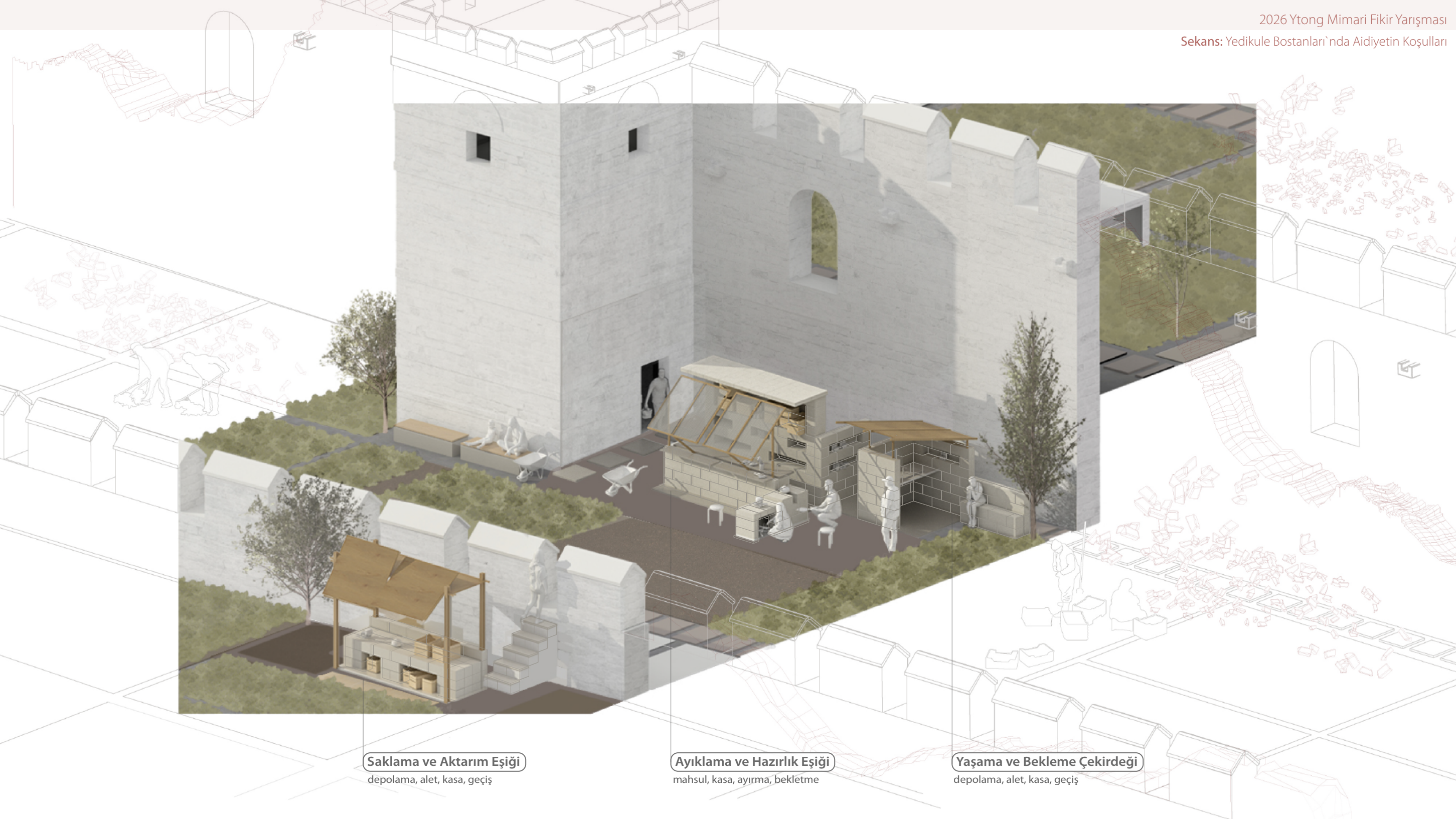

Yaşama ve Bekleme Çekirdeği
gölge, dinlenme, soluklanma

Ayıklama ve Hazırlık Eşiği
mahsul, kasa, ayırma, bekletme

Saklama ve Aktarım Eşiği
depolama, alet, kasa, geçiş

Sur içi bağlantı
mevcut boşluklarla geçiş

Saklama ve Aktarım Eşiği

depolama, alet, kasa, geçiş

Ayıklama ve Hazırlık Eşiği

mahsul, kasa, ayırma, bekleme

Yaşama ve Bekleme Çekirdeği

depolama, alet, kasa, geçiş

8. Zemin, Kaide, Detay

Ytong ara-duvar

oyulabilir, hafif, ısı yalıtımlı, kireç esaslı

Kuru çalışma eşiği

geçiş, bekleme, ayıklama ve gündelik kullanım için tanımlı zemin

Taş / mineral kaide

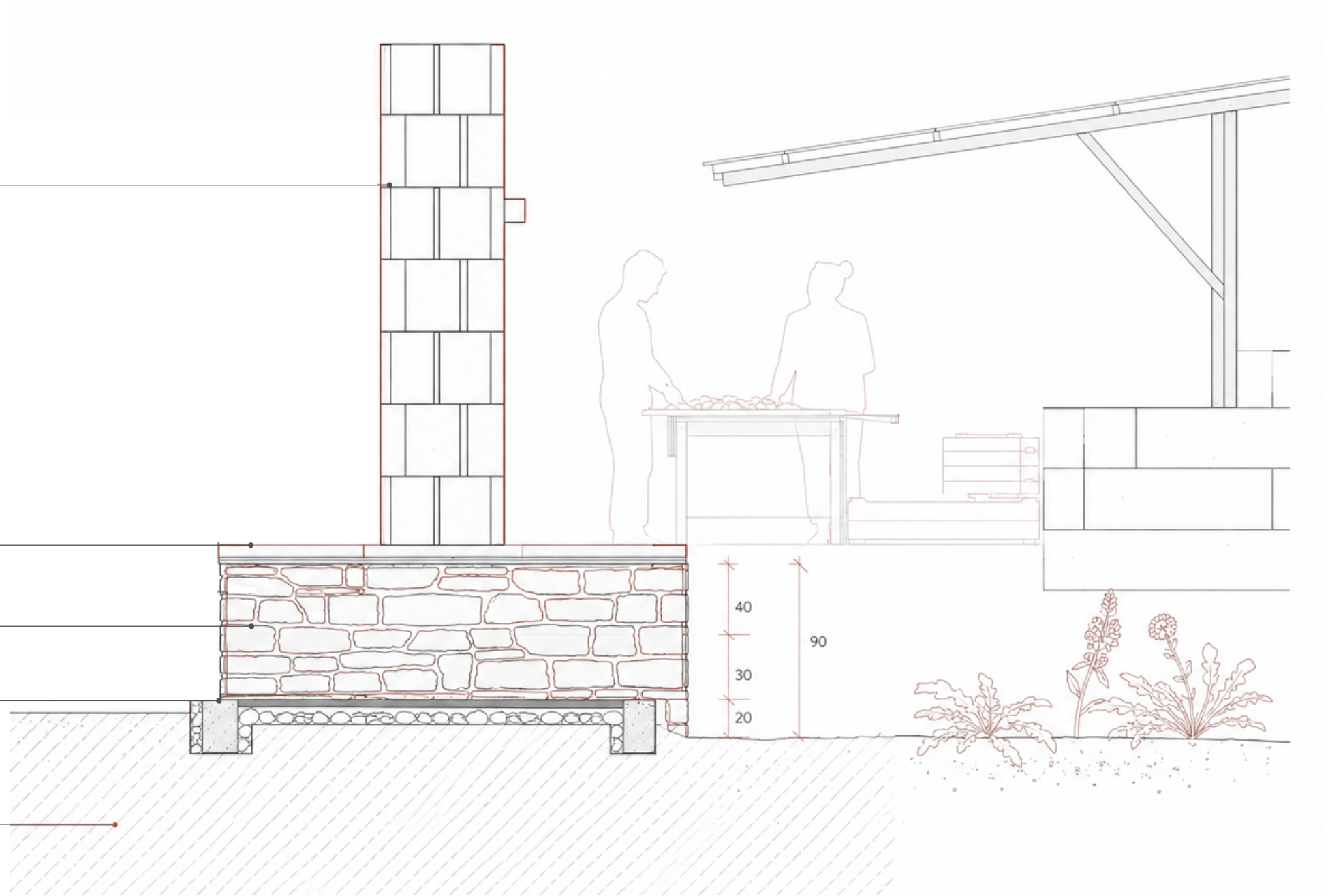
duvarı zeminden ayırır, nemden korur ve taşıyıcı eşik oluşturur

Drenaj boşluğu

yağmur ve sulama suyunun zeminden uzaklaşmasını sağlar

Üretim toprağı

sulanan, mevsimsel olarak değişen bostan zeminini

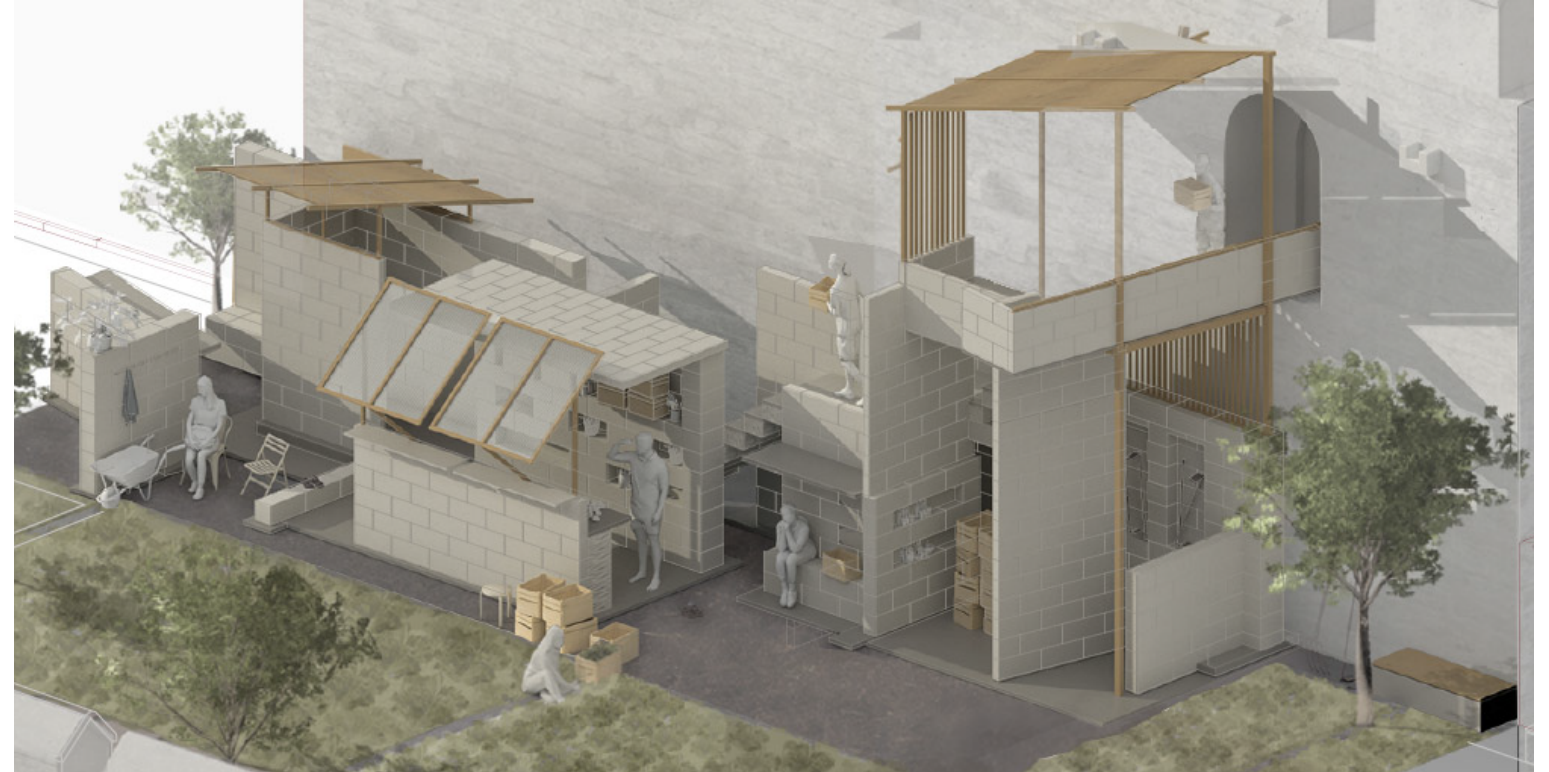

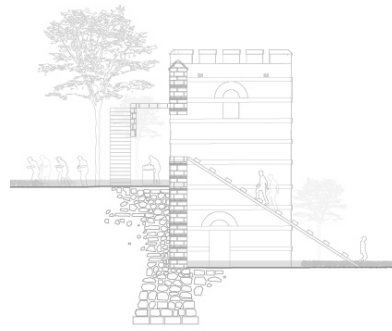
9. Yaşayan Koruma

Bostancının mevcut izlerinden başlamak

Sekans, korumayı yalnızca tarihi olanın fiziksel bütünlüğünü sürdürmek olarak ele almaz. Yedikule Bostanları'nda korunması gereken şey, surun taş örgüsü kadar onun bostanla, emekle ve gündelik kullanımla kurduğu ilişkidir. Bu nedenle proje, korumayı yaşayan bir ilişki olarak düşünür. Bostanın geleceği yalnız toprağın boş bırakılmasıyla ya da surun restore edilmesiyle güvence altına alınamaz; bostancının bilgisi, kullanım hakkı, üretim ritmi ve alanla kurduğu bedensel süreklilik de bu bütünlüğün parçasıdır.

Tanpınar'ın "Hayat, kendi şeklini yaratmazsa böyle olur" cümlesinin düşündürdüğü gibi, mesele hayata dışarıdan biçim vermek değil, onun kendi şeklini kurabileceği koşulları açmaktır. **Ytong ara-duvarlar bu koşulları sur ile bostan arasında yeniden kullanılabilir eşikler olarak kurar; proje, geçmişin bugünün hayatıyla bağını sürdürdüğü, aidiyetin de bu bağ içinde yeniden tutunabildiği bir zemin önerir.**

Teşekkürler!